

Bomen zijn relaxed

**bomen zouden opeens kunnen praten, als ze zouden willen
ja als ze zouden willen
maar dat doen ze niet, of ze vinden dat gewoon niet chill
nee man dat vinden ze niet chill, vinden ze gewoon niet vet
echt relaxed**

Auteur: Gabriël Wevers, Alles over Groenbeheer

In hun lied 'Bomen zijn relaxed' stellen Luuk en Gijs zich voor dat bomen ineens kunnen praten. Helaas heren, dat zien we nog niet gebeuren. Maar stel je voor dat het zo was... Misschien zou dat het beheer een stuk makkelijker maken, als bomen zelf konden zeggen welke zorg ze nodig hebben en wanneer precies. Vooralsnog moeten we het met zijn allen zelf doen, en dat gaat niet altijd helemaal naar ieders wens. Zo werd er bij de gemeente Bernheze enkele jaren geleden een nieuwe weg ingeslagen bij het beheer van de 43.000 bomen die de gemeente rijk is. 'Planmatig boombeheer' is de term die destijds in Bernheze werd geïntroduceerd.

Doelgerichte werkwijze

Voorheen was er in de gemeente sprake van brandjes blussen, snoeien naar aanleiding van klachten en liep ondertussen waar snoei écht nodig was de achterstand op. Momenteel voldoet het volledige bomenbestand aan de kwalificatie 'aanvaard boombeeld'. De omslag kwam in 2010 en begon met het combineren van de opname van de onderhoudstoestand, het uitvoeren van de boomveiligheidscontroles en de snoeimaatregelen. Er kwam een eind aan het inefficiënt doorkruisen van de gemeente; men ging nu doelgericht te werk. Jan Caris van Alles over Groenbeheer ging de uitdaging aan in nauwe samenwerking met Gerard de Bekker, boombeheerder van de gemeente Bernheze.

Structureren

Was de inventarisatie van álle bomen voorheen een op zichzelf staande werkzaamheid, puur om te voldoen aan de zorgplicht, binnen de nieuwe werkwijze werd dit gecombineerd met de benodigde snoeimaatregelen. Bovendien werd en wordt nog slechts tien procent van het gehele areaal steekproefsgewijs maar representatief opgenomen door Jan Caris en zijn collega's van groenadviesbureau Alles over Groenbeheer. De gegevens worden benut voor het opstellen van snoeiplanning, begrotingen, capaciteitsberekeningen enzovoorts. Ná de snoei wordt het volledige digitale bestand geactualiseerd. Op deze wijze is binnen het gehele boombeheer een grote mate van structuur aangebracht.

4 min. leestijd

'Hou het simpel!'

In 2010 vond de eerste aanbesteding 'nieuwe stijl' plaats; in 2013 werd deze succesvolle werkwijze gecontinueerd met een nieuwe aanbesteding. Jos Kanters Groenvoorzieningen uit Erp zet zich sindsdien in om het boombeheer in de gemeente Bernheze op een hoog niveau te houden. Ruud Nooijen roemt de eenvoud waarmee het volledige werk uitgevoerd kan worden, in tegenstelling tot de oude werkwijze en de manier waarop nog steeds gewerkt wordt door een groot aantal overheden. 'Hou het simpel, is het devies van gemeente, adviesbureau en aannemer. Steek geen tijd en geld in overbodige rondjes langs de bomen.

Stel een solide maar eenvoudige overeenkomst op in de vorm van een bestek, met goed en duidelijk kaartmateriaal, in het geval van Bernheze samengesteld door de gemeente zelf, omdat zij de meeste gebiedskennis heeft. Neem vervolgens een representatief deel van het bomenbestand op en begin dan vol overgave met snoeien. Dáár gaat het immers om; niets meer en niets minder.'

'Voor de voet' werken

Het gebied wordt in drie delen opgesplitst, waarna jaarlijks één derde gesnoeid wordt. Nooijen: 'Bij sommige snoeiploegen moest de knop om, omdat lang niet alle bomen gesnoeid hoefden te worden. Een boom in de onderhoudssnoeifase met een aanvaard boombeeld kan natuurlijk overgeslagen worden. Daar hoeft immers niets aan gesnoeid te worden.' Bovendien kan Kanters de eigen planning én werkroute opstellen; de enige eisen (buiten de eisen in het bestek) zijn de in de deelopdracht

genoemde einddatum en het op de hoogte houden van de directie.

Praktische uitvoering

Jos Kanters Groenvoorzieningen voert het snoeiwerk normaliter met twee ploegen tegelijk uit, altijd met één European tree worker per ploeg, geassisteerd door grondwerkers die zich vooral bezighouden met veiligheid en het aan de kant leggen van het vrijgekomen hout. Kort daarna volgt de trekker met versnipperaar, die tussen de ploegen pendelt, om het vrijgekomen materiaal te versnipperen. Dit gebeurt voor het einde van de werkdag, op een wijze die het meest lijkt op de huisvuilophaaldienst. Zo is een klein werkvak voldoende voor zowel snoei als snipperwerk. In korte tijd (geluidsoverlast!) kan er gesnoeid worden en kan het gereed liggende hout versnipperd worden. De houtsnippers worden afgevoerd naar een centrale, door de gemeente aangegeven locatie.

In dezelfde werkgang wordt de boomveiligheidscontrole en de opname van de onderhoudstoestand geactualiseerd. Gebleken is dat de kwaliteit van de opname toeneemt, omdat de ETW vanuit zijn hoogwerker nauwkeuriger kan inspecteren. Op deze wijze worden veel problemen getackeld en wordt het aantal kostbare nadere onderzoeken tot een minimum beperkt.

Voor de gemeente is het van belang dat de burgers weten waar ze aan toe zijn en wanneer welk onderhoud gepleegd wordt. De ETW is prima in staat de burger netjes en volledig te woord te staan.

ACTUEEL

Op deze wijze is bij het gehele boombeheer een grote mate van structuur aangebracht

Rust en voldoening

Gerard de Bekker behield het overzicht, financieel en praktisch, en wist exact wie waar bezig was en wanneer welk deel van Bernheze aan de beurt was. De Bekker: 'Qua tijd levert het voor mij als boombeheerder niet veel voordeel op, maar ik weet nu zeker dat alles in goede handen is en dat alles klopt. Dat geeft veel meer rust en voldoening.' Die rust en voldoening neemt Gerard mee naar de komende vrije jaren, want hij heeft het stokje inmiddels met een goed gevoel overgedragen bij de gemeente. Hij voegt er nog aan toe dat de meerwaarde voor de gemeente vooral op het financiële vlak ligt: er wordt nu aanmerkelijk meer gesnoeid tegen dezelfde kosten.

Gerard de Bekker

Jan Caris

Ruud Nooijen

Voor de gemeente is het van belang dat de burgers weten waar ze aan toe zijn en wanneer welk onderhoud gepleegd wordt

Ook Jan Caris, in dienst van Alles over Groenbeheer en namens de gemeente assisterend bij het voeren van de directie, is zeer te spreken over de ingeslagen weg. Jan is al jaren actief bij soortgelijke projecten; de in Bernheze gehanteerde werkwijze spreekt hem zeer aan. 'Duidelijkheid en transparantie leiden tot goede verstandhoudingen. Geen gedoe, geen complicaties, iedereen kent zijn verantwoordelijkheden.' Bouwvergaderingen zijn nooit meer uit nood geboren, maar worden gehouden om de voortgang en de goede relaties vast te houden; discussies en problemen komen nagenoeg niet voor.

Kostenplaatje

Voor de lezers die meer met cijfers hebben dan met letters, en natuurlijk voor alle beleidsmakers, beheerders en financieel verantwoordelijken, is berekend wat het snoei-beheer nu eigenlijk kost. Kanters snoeit, neemt verkeersmaatregelen, voert vrijgekomen materiaal af en actualiseert het gegevensbestand, inclusief boomveiligheidscontrole. Alles over Groenbeheer verzorgt de steekproef, houdt toezicht, assisteert de directie en voert het bestandsbeheer uit. De gemiddelde jaarlijkse kosten voor bovenstaande werkzaamheden bij de 43.000 bomen in Bernheze (exclusief vormbomen) komen dan uit op € 5,06 per boom. Dát, de doelgerichtheid en de eenvoud in uitvoering maken het planmatig beheren écht relaxed!

Bomen in Bernheze

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-7049